Diáktábor Újszegeden

Angol szokások szerint

Arra a kérdésre, hogy tegye föl kezét, aki nem érezte jól magát, moccanatlan csönd ült a teremre. „És aki igen?" — csattant a táborvezető *Sík Péter* hangja. 49 diák praclija lódult a magasba, s maradt fönn, hogy a tanár úr azt tudakolta, jönnének-e jövő nyáron is. Ami tehát a közvetlenül érdekelt szegedi és kecskeméti általános iskolásokat illeti, kitűnően zárult a TIT szegedi szervezetének és a Bartók Béla Művelődési Központnak Csorgrád megyében először idén, július 1—14 között rendezett *kísérleti angol nyelvi* tábora Újszegeden, a tanácsi oktatási és továbbképzési központ minden kényelemmel ellátott, reprezentatív épületében.

A hangulatos táborzárón, ahol a szegedi Kék csillag étterem mesterszakácsa angolos vacsorát tálalt föl a diákoknak, Sík Péterrel és *Süli Istvánnal*, a Radnóti gimnázium tanáraival arról beszélgettünk, hogy maguk és kollégáik, a nyolc angol oktató (páran az egyetemet járják még) teljes elégedettséggel nyugtázhatják a kéthetes bentlakásos tanfolyam eredményeit. A 4—7. osztályos diákok délelőttönként kiscsoportos foglalkozásokon vették részt, írásvetítők, dia- és magnófelvételek segítségével, s jobbára praktikus dolgokról esett szó (angol szó persze): vásárlásról, ismerkedésről, játékokról, utazásokról stb. Tehát úgynevezett *életszituációs gyakorlatokat* végeztek. Ami a módszert illeti, *először hallomásból* igyekeztek elsajátítani az anyagot. Angol gyermekverseket, dalokat tanultak, kirándultak parkokba, strandra; rejtvényeket fejtettek, leveleket írtak, filmeket néztek, sőt *Felföldi László* szakszerű irányításával táncolni is megpróbáltak — mindezt angol szokások szerint persze.) A résztvevőknek mindez 2500 forintjába került, s ha hozzávesszük, mindezért szállást, tejles ellátást is kaptak, nyaralásnak sem drága mulatság manapság!) Az ötletet Sík Péter hozta Pestről, ahol *Marcibányi téri modell* névvel másfél évtizede szerveznek hasonló táborokat, nagy érdeklődés mellett. Akad az országban még jó pár ilyen hasznos nyári vállalkozás, ám tudomásuk szerint ez volt az első bentlakásos, tehát „totális" élményt nyújtó próbálkozás. Így hát maguk az oktatók-nevelők is kóstolgatták izgalmas ízeit, lehetőségeit, melyeket az esti órákban értékeltek. *Munz Károly*, a TIT szegedi titkára szerint is óvatos, amolyan tapogatózó kísérlet zajlott le ezekben a napokban Újszegeden, ám az érdeklődés a legmerészebb képzeletüket is fölülmúlta. Jövőre tehát nemcsak repetát terveznek, de hasonló más nyelvi táborok szervezésére is gondolnak.

N. I.

A biblia bábszínháza

kiállítási napló

„Be van fejezve a nagy mű" — idézi Madáchot és a bibliát egy képsorozat darabjaként *Anna Margit*, hazai piktúránk kiváló képviselője a Bartók Béla Művelődési Központ nagytermének paravánjain. Ám ez a biblikus téma groteszk gellert kap ecsetje nyomán, hisz a teremtő egyik ujján forog a földmassza, másik tenyerében a madárfióka, lábujján a Dávid-csillag pihen. S tulajdonképpen ez a kezdet, a jelképessé vált indulás, amit az emberi nem történetének, az emberek egymásba toluló sorsa által egybegyúrt történelemnek nevezünk. Ezen a lángoló, füstölgő, atombombákkal fenyegető földgolyón él egy magyar művész, aki megjárta az élet legszörnyűbb bugyrait, akinek van ereje, tehetsége és mondandója múltról, szenvedélyről, szenvedésről, hitről, reményről.

Anna Margit 1913-ban született, 32. és 36. között Vaszary János magániskolájában tanult festészetet. Rendszeresen 1934-től szerepel kiállításokon. Ámos Imre festőművész felesége lett, 1936-ban közösen rendeztek tárlatot. Tagja volt az 1942-ben alakult Szocialista Képzőművész Csoportnak, majd az Európai Iskolának. Több egyéni kiállítást rendezett, az első önálló tárlata 1936-ban volt az Ernst Múzeumban, 1948-ban az Európai Iskola kiállító helyiségében mutatkozott be, majd húsz évnek kellett eltelnie, hogy ismét kiállítsa alkotásait. A 70-es években már többször szerepelt többek között Budapesten, Szentendrén, Miskolcon, Győrben. Négy év óta ez a szegedi az első tárlata. Kitüntették a Munka Érdemrend arany fokozatával és megkapta az Érdemes művész címet is.

Mintegy tíz esztendő *határozott festői programjának jelen darabjait* láthatjuk a szegedi tárlaton, néhány olyan munkát is, amely eddig nem került nagyközönség elé. A kiérlelt, a kikristályosodott Anna Margit-i világ reprezentáns darabjai ezek. Egy következetes, folyamatos művészi program vissza-visszatérő motívumainak, mondandóinak érett műalkotásai. Tematikus és figurális festő Anna Margit, aki egyszerre tanult a népművészet vaskosságából, harsányságából, Gulácsy Lajos, Vajda Lajos, Ámos Imre, Korniss Dezső, Bálint Endre látomásos művészetéből, megérintette Csontváry hatása, Chagall és Klee világteremtő piktúrája. Mégis ebből a sok forrásból *sajátosan egyéni művészi ouvre-t teremtett.* Alakjai bábuk, játékok, mitológikus lények, vásári reklámok, gyerekrajzok, pásztorfaragások újrateremtett figurái. Nem véletlen, hogy 1970-ben festett *Ars poetika* című művén a kerekes mézeskalácsló nyergében ő ül — fényképportréval, mint az igazi mézeskalácson — kezében ecset-fegyverével. S ez az ecset valóban fegyver Anna Margit kezében. Fegyver a fasizmus, a zsidóüldözés, a férjét halálba kergető munkaszolgálat, a háború, a gyötrelem és kín ellen. És fegyver az örök reményéért, a zene csodájáért, a szépség győzelméért, a hit diadaláért. Bábujai, babái, múzsái, muzsikusai, bohócai, csodagyerekei, angyalai, szentjei ebben az egyetlen világban testvéri módon élnek a Vörös Rébék félelmetes vöröseiben éppúgy, mint a Cigánymenyasszony zöldfehér vibrálásában, a Cinka Panna muzsikás emelkedettségében, az Ómagyar Máriasiralom szenvedésében, az Inferno ketrecbe zárt csirkéinek szenvedésében. Céllövöldéjében Fraud, Hitler, Jézus, Anna Margit és Valaki (tehát akármelyikőnk) életére célozhat. Véres, tragikus történelmi drámát játsszat vásznain commedia dell' arte stílusban Anna Margit. Szereplői mi vagyunk, ezek a naív, groteszk, esetlen és mégis emberarcú, embertermészetű, emberkegyetlenségű és embergyöngédségű bábuk, akik az egyik képen bárgyú naívsággal, a másikon kancsal infantilizmussal, a harmadikon ravasz mosollyal néznek ránk. *A biblia bábszínháza zajlik előttünk* egy jelentős művész szenvedélyes, expresszív torzságában is lenyűgöző színpadán.

Tandi Lajos

Hasznos emlékeztető

Megjelent az MTESZ bulletinje

Ha egy intézmény, szervezet bulletint ad ki, az még nem tart számot föltétlenül közérdeklődésre. A kivételek legföljebb, ha erősítik a szabályt, mint például *az MTESZ megyei szervezetének kiadványa* is, amely *tavalyi, 1981-es munkájuk legfontosabb adatait, tényeit tartalmazza — emlékeztetőül.* S hogy miért érdemes lapunkban is foglalkozni a nem egészen hetvenoldalas füzettel? Alighanem a kiadó, az MTESZ munkája miatt, ami egyre nagyobb jelentőségre tesz szert változó korunkban.

Műszaki élet, tudomány, technológiai fejlődés, innováció, aktív energia- és nyersanyag-takarékosság — szinte kulcsszavai korunknak. Valamennyien jól tudjuk, mennyi minden múlik máris, s még inkább a közelebbi-távolabbi jövőben azon, hogy valóban lépést tudunk-e tartani a korral, hogy tudományos életünk kellőképpen figyelembe veszi-e a kor gyakorlati követelményeit, hogy az így megszületett tudományos eredmények kellő gyorsasággal mennek-e át a gyakorlati fölhasználásba, hogy a gazdasági szakemberek gondolkodását, magatartását áthatja-e a sokoldalú innovatív készség? Nos, az MTESZ, s ezen belül a szövetség megyei szervezete is annak érdekében dolgozik, hogy a tudomány és a gazdaság különböző területein dolgozó szakemberek munkáját lehetőségeik szerint koordinációval, információcserével is segítse. Ezért is tanulságos lehet átlapozni a szervezet tavalyi munkájáról kiadott bulletinjét.

Hogy mit is tartalmaz a füzet? Bevezetőjében például néhány adatot a szervezetről, amelynek 27 tagegyesületi csoportjában több mint 8 ezren dolgoznak társadalmi munkában, nagymértékben hozzájárulva a műszaki-tudományos haladáshoz, a megyei gazdaságpolitikai célok megvalósításához. Tartalmazza a bulletin az MTESZ megyei végrehajtó bizottságának az 1981-es munkájáról szóló beszámolóját is. S két olyan előadás írásos szövegét, amelyek, bár tavaly hangzottak el, semmit sem veszítettek aktualitásukból, szemléletformáló jelentőségükből. Sőt.

Az egyik az 1981-es XXI. műszaki hónap megnyitó előadása, amelyet *dr. Faluvégi Lajos*, a Minisztertanács elnökhelyettese, az Országos Tervhivatal elnöke tartott Gazdaságpolitika — fejlesztési politika címmel A másik pedig *dr. Kapolyi Lászlónak*, az Ipari Minisztérium államtitkárának — szintén a tavalyi műszaki hónap keretében — Energia- és nyersanyag-politikánk időszerű kérdései címmel elhangzott előadása. Az eltelt egy esztendő világgazdasági tendenciái, gazdasági életünk, fejlődésünk fejleményei ismételten nyomatékosítják a két előadásban elhangzottakat. Ezért is érdemes volt újra közrebocsátani anyagukat.

A bulletin emellett még számos hasznos információt tartalmaz az MTESZ életéből, s közli az 1981—85-ös évekre szóló szervezeti cselekvési programot is.

Végül, illusztrálandó, hogy az MTESZ munkája mennyire kapcsolódik Szeged és a megye mindennapjaihoz, érdemes fölsorolni, milyen anyagokat véleményezett a szervezet: a megye VI. ötéves tervi területfejlesztési irányelveit, Szeged köztisztaságának helyzetét, különös tekintettel a környezet- és természetvédelemre, Kistelek általános rendezési tervének bírálatát, a megye korszerűsített településhálózat-fejlesztési tervét és Szeged belvárosának részletes rendezési tervét.

VITA

Mennyit ér a diploma?

A pedagógusszakszervezet a pályakezdőkért

Az ifjúságpolitikai törvény megjelenését követően kongresszusi határozataink szellemében az állami szervekkel közösen elkészített intézkedési terv alapján foglalkoztunk megyénk pályakezdő pedagógusaival. A fiatal pedagógusokkal való fokozott törődést indokolja, hogy megyénkben az oktatási és nevelési intézményekben dolgozók 10,4 százaléka pályakezdő. Szakszervezeti rétegpolitikai munkánk nemcsak egyszerű törődést jelent a pályakezdő fiatalokkal, hanem számukra biztosítanunk kell mindazt, ami közösségi és magánéletüket gazdagabbá, munkahelyi körülményeiket jobbá teszi, fejlődésüket biztosítja.

Pályakezdőnek a pedagógusok körében a diploma átvételétől számított első három tanítási évet tekintjük. A megye oktatási, nevelési intézményeiben dolgozó fiatalok élet- és munkakörülményei az utóbbi időben javultak, de a fejlődés üteme tartalmilag is és területileg is eltérő. Annak ellenére, hogy megyénkben a pedagógusok létszáma nőtt, a lakással nem rendelkezők aránya 5 százalékról 4,6-ra csökkent. Ugyancsak csökkent a nem megfelelő lakáskörülmények között lakók aránya 17,7 százalékról 9,4-re. Ezek igen szép eredmények. Gondunk, hogy a fiatal dolgozók jelentős része mégis albérletben lakik; hogy a szolgálati lakások és férőhelyek kialakítására csak korlátozott mértékben kerülhetett sor. A lakásépítési kölcsön 220 ezer forintos összege is nagyon kevés ma már. Az utóbbi időben igen gyakori jelenség, hogy a felkínált szolgálati lakást nem fogadják el a pályakezdők. Inkább vállalják Szegeden az albérletet, és onnan a kijárást, mint a községekben való letelepedést. Szakszervezetünk az állami szervekkel közösen területi pótlékkal és letelepedési segélyvel támogatja a kis települések pedagógus-ellátottságának javítását.

Szakszervezeti törekvéseink elsődleges eredményének tekintjük, hogy az iskolákban a fő figyelmet a helyileg is megoldható problémákra irányítják. A pedagógusképző intézményeinkből kikerülő fiatal diplomás pedagógusok nem a képzés alatt, hanem a pályán eltöltött első években válnak igazán pedagógussá. Ezt így sok pályakezdő még nem fogadja el. A nevelőtestület légköre, a fogadó iskola igénye döntően befolyásolja a szakmai minőség kialakulását. Így a párt- és állami szervekkel közös felelősséggel gondoskodunk a fiatal oktatásügyi dolgozók eszmei, politikai neveléséről, szakmai fejlődésének elősegítéséről. Ezzel párhuzamosan az élet- és munkakörülmények állandó figyelemmel kísérésével a feltételeket mindenütt lehetőségeink szerint javítjuk. Ugyanakkor a pályakezdő pedagógust arra kérjük, minél rövidebb idő alatt törekedjék arra, hogy megismerje az adott intézmény munkáját. Ehhez kérje a szakszervezeti tisztségviselők segítését, valamint a munkahelyi pedagógus párt- és KISZ-szervezet támogatását.

A pályakezdő fiatalok nevelő-oktató munkájának színvonalával többnyire elégedettek munkahelyeink. Egyre több pályakezdőt bátorítanak arra, hogy vegyen részt az alkotó pedagógusok pályázatán. Figyelemmel kísérjük az iskolán kívüli közéleti tevékenységüket is. A pályán dolgozók figyelme erőteljes a friss elméleti ismeretekkel érkező kolléga iránt.

A pályára lépő pedagógus azonnali gondja a megélhetést nyújtó fizetés és lakás. Ez számukra ma még sok gondot okoz, erről is bátran szóltak a megyei ifjúsági parlamenten is.

A pedagóguslakás-építési kölcsönt igénylők egyharmada meglevő szolgálati vagy bérlakása helyett kíván családi házat építeni. A kölcsönt igénylők 2—3 fő kivételével általában 35 év alattiak, ezen belül 20 százalék az egyedülálló. Sajnos, a kölcsön igénybevételére Szegeden nincs lehetőség. Ez nehezíti az itt induló fiatal pályakezdők helyzetét, hiszen az új lakások, szolgálati férőhelyek, garzonok száma kevés. Szükség lenne olyan központi intézkedésre, amely elősegítené, hogy a helyi tanácsok — indokolt esetben — albérleti hozzájárulást adhatnának. A 25 év alatti pedagógusok besorolás szerinti alapbérátlaga 5 év alatt 2299 forintról 3256 forintra nőtt (1975—80). A 957 forintos növekményből 525 forintot jelentett az 1977. évi bérrendezés.

Meg kell jegyeznünk, hogy ennél a korosztálynál jelentkezett a leggyorsabb ütemű létszámnövekedés, összefüggésben az igen intenzív óvodai és általános iskolai napközi otthoni fejlesztésekkel. A bérszínvonal alakulását az is kedvezően befolyásolta, hogy az V. ötéves tervben a fejlesztésekhez az átlagbérnél alacsonyabb béralapot biztosítottak részükre. Mivel ez jelenleg megszűnt, így a bérfejlesztési lehetőség maradéktalan felhasználása, valamint a pályakezdőknek a bértétel alsó határánál 300—400 forinttal magasabb bére biztosítja, hogy a fiatalok fizetésének növekedése meg fogja haladni az átlagot. Amikor ennek örülünk, egyben feszültséget teremtettünk a pedagógusok között, hiszen az 1980-as adatok szerint a 0—3 év közötti munviszonnyal 10,4 százalék, 3—8 évvel 18,9 százalék, 8—15 évvel 21,3 százalék, 15—20 évvel 11,8, 20 év felettivel 37,6 százalék rendelkezik. E belső arányok is jelzik, hogy a pedagógustársadalom egészének összefüggésében kell a fiatalok érdekvédelmét komplex megközelítéssel, gondos lelkiismeretességgel végeznünk. Nem szabad elfelejtkeznünk a terheket húzó középgenerációról sem. A diploma értékéről e nemzedéki tapasztalatok birtokában is érdemes lenne vitatkozni.

Nagyon fontosnak és időszerű kérdésnek tartjuk a pedagógusok és oktatásügyi dolgozók általános bérrendezését is, hiszen ez a fiatal pedagógusok gondjait is enyhítené.

A 30 éven áluli pedagógusok minden év március 21-én zömében Miniszteri Dicséret kitüntetésben részesülnek. Ez erkölcsi elismerésük fokmérője. Jó munkájuk elismeréseként év közben is kapnak jutalmat, rendkívüli feljebbsorolást. A továbbiakban el kell érnünk, hogy magasabb erkölcsi elismerésben is részesüljenek az arra érdemes fiatalok.

Szakszervezeti munkánkban a Pedagógusok Szakszervezete XI. kongresszusa által megfogalmazott érdemi törődést kívánjuk megvalósítani a pályakezdő fiatalokkal kapcsolatban. Természetesen ez a törődés csak akkor várható, ha a fiatal pályakezdő pedagógus teljes odaadással, szakmai biztonsággal, hivatásszeretettel, jó pedagógiai érzékkel alakítja és ápolja a munkahelyi közösségi kapcsolatait. A kötelezettségek feltétlen és maradéktalan teljesítésével együttesen a politikai kultúra magas szintjén él jogaival. Ezekben a kérdésekben való biztos, gyakorlati eligazodás jelentheti a diploma tényleges értékét a pedagógus és környezete, a társadalom számára.

Fabula Andrásné,
a Pedagógusok Szakszervezete megyei titkára

Holnaptól, Árpádhalmon

Ifjúsági klubtalálkozó

Úgy tartják a rendezők, hogy pontos információkat szerezhet a kívülálló, Csongrád megye klubmozgalmáról, ha csütörtökön Árpádhalomra látogat. Ugyanis a megyei klubtanács második klubtalálkozója csütörtökön kezdődik Árpádhalmon. Persze a legfontosabb mégis az, hogy maguk a klubot szerető fiatalok találkozhassanak, informálódjanak egymásról a háromnapos rendezvényen. Ám nem száraz, unalmas bemutatkozások révén, hanem a programelőzetes szerint legalábbis, jól működő klubhoz méltó szórakoztató, tanulságos rendezvényeken.

Ime néhány csalogató a programból: vacsorafőző verseny (abból, azzal, abban, amit visznek a fiatalok. A versenyt a Hági étterem főszakácsa értékeli. Ismerkedés kismesterségekkel címmel többek között a bőrműves, a fazekas, a vesszőfonó fortélyait tanulhatják. Lesz zsibvásár, amelyen ötleteket, módszereket cserélhetnek. További alkalmak az ismerkedésre, a koncertek, sportversenyek s a társadalmi munka is, amit Árpádhalom szépítése érdekében végeznek. A megyei klubtalálkozó vasárnap ér véget. A látottakat, hallottakat minden bizonnyal otthon hasznosíthatják a klubosok.